

Osemdeset let življenja in dela profesorja geologije dr. Rajka Pavlovca

Letošnjega 15. januarja je profesor Rajko Pavlovec praznoval svoj 80. rojstni dan. Rodil se je v Ljubljani, kjer je obiskoval osnovno šolo, klasično gimnazijo in maturiral leta 1950. Odločil se je za študij geologije na ljubljanski univerzi in leta 1954 diplomiral. Po diplomi se je zaposlil na takratnem Inštitutu za geologijo, ki se je leta 1966 preimenoval v Inštitut za paleontologijo Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Leta 1962 je obranil doktorsko disertacijo Stratigrafski razvoj starejšega terciarja v jugozahodni Sloveniji s posebnim ozirom na numulite in asiline pod mentorstvom

prof. dr. Ivana Rakovca. Po doktoratu je odšel na izpopolnjevanje kot štipendist ustanove Alexander von Humboldt-Stiftung na univerzi v Münchnu. V obdobju od 1971 do 1975 je uspešno deloval kot knjižni urednik v založbi Mladinska knjiga. V letu 1975 je bil izvoljen v naziv izrednega in leta 1981 za rednega profesorja na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo Univerze v Ljubljani.

Na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo je poučeval vsebine dodiplomskih predmetov: osnove stratigrafije, biostratigrafija, regionalna geologija, stratigrafija in specialna paleontologija za študente različnih letnikov geologije, predmet geologija in paleontologija za študente biologije in pedagogike na Pedagoški fakulteti v Mariboru, predmet geologija in geomorfologija za študente geodezije na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo ljubljanske univerze ter magistrski predmet mikropaleontologija paleogena na univerzi v Ljubljani. Bil je mentor domačim in tujim diplomantom, magistrandom in doktorandom, organiziral je številne strokovne ekskurzije. Dalj časa je bil tudi predsednik komisij pri diplomah, magisterijih in doktoratih ter član številnih drugih komisij. Na takratni Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo je imel tudi več pomembnih in vodilnih funkcij. Leta 1974 je bil predstojnik odseka za geologijo pri takratni Montanistiki, v obdobju 1987–1990 prodekan in v letih 1993–1995 dekan FNT. Upokojil se je 1. oktobra 2005. Med študenti je bil priljubljen zaradi svojih živahnih predavanj, med katera je znal vključiti marsikatero šalo ali anekdoto.

S predavanji, referati in posterji je v obdobju od leta 1957 do 2005 sodeloval na številnih kongresih, simpozijih in posvetovanjih doma in v tujini, večinoma s

problematiko o velikih foraminiferah in z njimi povezano stratigrafijo paleogene. Napisal je okrog 350 znanstvenih razprav in strokovnih člankov, objavljenih v domačih in tujih revijah ter zbornikih.

Celotna bibliografija prof. Pavlovca je zelo obsežna in je po tematiki zelo bogata ter raznovrstna. Objavljenih ima nad tisoč prispevkov. Sodeloval je pri mnogih monografijah in objavil dve samostojni poljudni knjižici. Prva z naslovom Kras je bila dalj časa v šolah obvezno čtivo. V svojem obsežnem opusu je imel tudi veliko predavanj, napisal je več recenzij, ocen in poročil. Samostojno ali skupaj s sodelavci je Pavlovec ugotovil in opisal tudi več novih vrst in podvrst paleogenških foraminifer: *Nummulites vipavensis* iz Ustij v Vipavski dolini, *N. ustjensis* iz Ustij, *N. quasilaevigatus* iz Vipolž v Brdih, *N. brkinensis* in *N. postbearnensis* iz Podgrada v Brkinih, *Assilina medanica* iz Vipolž v Brdih, *Ass. marinellii similis* iz Podgrada, *Ass. maxima* iz Grožnjana v Istri, *Ass. monacensis* iz Stene ob Dragonji, *Ass. istrana* iz Dola pri Hrastovljah, *Ass. exiliformis* iz Jelšan pri Slovenski Bistrici in dve školjčni vrsti: *Cardium culjinnense* iz Čuljine pri Drnišu in *Spondylus variocostatus* iz Gluvače pri Drnišu. Z vsemi navedenimi na novo spoznanimi fosilnimi oblikami organizmov se je prof. Pavlovec za vedno zapisal v register domače in svetovne paleontološke znanstvene literature. Marsikatero od navedenih vrst so pozneje ugotovili tudi zunaj naše domovine.

Izredno veliko je naredil za popularizacijo geološke in paleontološke znanosti med mladimi in najmlajšimi bralci s svojimi številnimi preprostimi in razumljivimi prispevki, ki jih je objavljajal predvsem v slovenskih poljudnih in poljudnoznanstvenih revijah. Objavil je okrog 600 poljudnih člankov in drobnih vesti v *Proteusu*, *Cicibanu*, *Pionirju* in reviji *Življenje in tehnika*. Zaradi raznovrstnih in mnogoterih poljudnih prispevkov njegovo ime ostaja v spominu marsikaterega učenca, dijaka, študenta, učitelja in drugih ljubiteljev naravoslovja.

Bil je član več domačih in tujih društev, urednik in član uredniških odborov pri mnogih periodičnih in monografskih publikacijah. V domačih društvih je še vedno aktiven. Prof. Pavlovec je bil v letih od 1965 do 1969 tudi predsednik Slovenskega geološkega društva, v obdobju od leta 1977 do 1980 pa predsednik Prirodoslovnega društva Slovenije. V letu 2002 je postal častni član Društva *Ex libris Sloveniae* in leta 2005 častni član Društva prijateljev mineralov in fosilov v Trziču.

Po upokojitvi prof. Pavlovec nikoli ni pretrgal vezi z matičnim Oddelkom za geologijo in je ohranil svojo živahnost in neposrednost do kolegov. Vedno rad pomaga s svojimi nasveti in bogatimi izkušnjami, s predavanji in raznimi napotki pri izvedbi učnega programa za študente geologije, je vodja Naravoslovno-tehniške sekcije pri Slovenski matici, tajnik Društva Ex libris Sloveniae in organizator izredno zanimivih in priljubljenih strokovnih ekskurzij. Prav tako vsako leto napiše vsaj po en znanstveni članek in več krajših strokovnih prispevkov v različne publikacije. Nikoli ne odkloni strokovnokritičnih pregledov osnutkov člankov svojih kolegov, z izrednim posluhom za jezik popravi marsikatero nerodno izražanje in svetuje izboljšave. Zaradi njegovih dolgoletnih uredniških izkušenj in v njem zakoreninjenega redoljubja takšna besedila zelo hitro pregleda in nemudoma vrne avtorjem, kar je ena od njegovih številnih pozitivnih osebnostnih značilnosti.

Za svoja dela je prejel tudi več nagrad in odlikovanj. Leta 1955 je prejel Prešernovo nagrado Univerze v Ljubljani za študente, leta 1964 nagrado Sklada Borisa Kidriča, leta 1977 Levstikovo nagrado Mladinske knjige in leta 1980 medaljo Bele vrane s sončnico Društva ljubiteljev knjig v Lublinu. Leta 1984 pa je bil odlikovan z redom republike z bronastim vencem.

Prof. Pavlovcu se zahvaljujemo za njegove dosedanje znanstvene, strokovne in poljudnoznanstvene prispevke in mu ob jubileju znova iskreno čestitamo in želimo še veliko zdravja z željo po nadaljnjem sodelovanju.

Vasja Mikuž in Jernej Pavšič